

5. Попович В. Роберт Лісовський (1893 – 1982) / В. Попович // Нотатки з мистецтва. – 1984. – №24. – С.27–36.
6. Роберт Лісовський. Каталог виставки творів, присв. 100-річчю з дня народження художника / [авт. – упоряд. Р. Яців]. – Львів, Ін-т. народ. АН України, 1993. – 32 с
7. Січинський В. Книжна графіка Роберта Лісовського / В. Січинський // Бібліологічні вісті. – 1927. – № 2. – С. 91–96.
8. Федорук О. Микола Бутович. Життя і творчість / О. Федорук. – Вид. М. П. Коця, Київ ; Нью-Йорк, 2002. – 431 с.

References

1. Antonovych M. (1935). Robert Lisovsjkyj. Samostijna dumka, 36, 353-355 [in Ukrainian].
2. Gholubecj M. (1926). Robert Lisovsjkyj. Ukrajsjke mystectvo, 2, 33-38 [in Ukrainian].
3. Laghutenko O. (2005). Ukrainian book and magazine cover. Kyjiv: Politekhnik. [in Ukrainian].
4. Meljnyk O. (2009). Robert L. Lisovsky's book graphic in the context of the development of the Ukrainian fine art of the twentieth century. Extended abstract of candidate's thesis. [in Ukrainian].
5. Popovych V. (1984). Robert Lisovsjkyj (1893 – 1982). Notatky z mystectva. 24, 27-36 [in Ukrainian].
6. Robert Lisovsjkyj. Catalog of works of art, fssigned 100th anniversary of the artist's birthday Ljviv. (1993). Lviv: In-t. narod. AN Ukrajinu. [in Ukrainian].
7. Sichynsjkyj V. (1927). Robert L. Lisovsky's book schedul. Bibliologhichni visti. 2, 91-96. [in Ukrainian].
8. Fedoruk O. (2002). Mykola Butovych. Life and creativity. Vyd. M. P. Kocja, Kyjiv-Njju-Jork.

Стаття надійшла до редакції 06.02.2018 р.

УДК 793. 38 (4-11) "18"

Павлюк Тетяна Сергіївна
кандидат мистецтвознавства,
Київський національний університет
культури і мистецтв
24caratsofart@gmail.com

СОМАТИЧНІ ПРАКТИКИ У СУЧАСНІЙ БАЛЬНІЙ ХОРЕОГРАФІЇ

Мета статті – аналіз формування та розвитку соматичних практик у контексті сучасної бальної хореографії. **Методи дослідження** становить органічна сукупність базових принципів дослідження: об'єктивності, історизму, багатофакторності, системності, комплексності, розвитку та плюралізму. Використані такі методи наукового пізнання: проблемно-хронологічний, конкретно-історичний, статистичний, описовий, логіко-аналітичний. **Наукова новизна.** Проведено аналіз історичного розвитку соматичних практик у США та досліджено їх зв'язок з сучасними та бальними танцями; розглянуто та проаналізовано головні аспекти провідних практик (Kinetic Awareness, Alexander Technique, DanceKinesis та TangoKinesis) у контексті методики викладання хореографічних дисциплін для студентів бальної хореографії та підвищення кваліфікаційного рівня викладачів бальних танців, професійних танцюристів; виявлено доцільність застосування соматичних методик, технік і тренінгів у навчанні та професійній діяльності в бальній хореографії. **Висновки.** У результаті проведеного аналізу формування та розвитку соматичних практик (кінетики, кінестетики, ідеокінезу та ін.) у контексті сучасної бальної хореографії доведено, що переваги соматичних практик посприяли їх масовій популяризації в освітньому на науковому аспектах хореографічного мистецтва загалом та бальної хореографії зокрема; методики і техніки мислення і рухів тіла, розроблені для вивчення бальних танців, сприяють засвоєнню навичок розвитку танцю з природних рухів тіла, відчуття музики і ритму, розподілення музичного супроводу у часі та просторі для осмислення процесу бездоганного руху; використання соматичних практик у процесі діяльності професійних танцюристів сприяє формуванню кінестетичного усвідомлення задля втілення високого художнього рівня виконання бальних танців. Використання соматичних практик у процесі навчання бальним танцям та професійній діяльності вітчизняних хореографів посприяє формуванню нового покоління танцюристів, підвищенню рівня технічного виконання та артистизму.

Ключові слова: соматичні практики, бальна хореографія, танець, кінестетичні відчуття.

Павлюк Тетяна Сергіївна, кандидат искусствоведения, Киевский национальный университет культуры и искусств

Соматические практики в современной бальной хореографии

Цель статьи – анализ формирования и развития соматических практик в контексте современной бальной хореографии. **Методы исследования** составляет органическая совокупность базовых принципов исследования: объективности, историзма, многофакторности, системности, комплексности, развития и плюрализма.

Использованы следующие методы научного познания: проблемно-хронологический, конкретно-исторический, статистический, описательный, логико-аналитический. **Научная новизна.** Проведен анализ исторического развития соматических практик в США и исследована их связь с современными и бальными танцами; рассмотрены и проанализированы основные аспекты ведущих практик (Kinetic Awareness, Alexander Technique, DanceKinesis и TangoKinesis) в контексте методологии преподавания хореографических дисциплин для студентов бальной хореографии, повышения квалификационного уровня преподавателей бальных танцев и профессиональных танцоров; выявлено целесообразность применения соматических методик, техник и тренингов в обучении и профессиональной деятельности в бальной хореографии. **Выводы.** Вследствие проведенного анализа формирования и развития соматических практик (кинетики, кинестетики, идеокинезу и др.) в контексте современной бальной хореографии доказано, что преимущества соматических практик способствовали их массовой популяризации в образовательном та научном аспектах хореографического искусства в целом и бальной хореографии в частности; методики и техники мышления и движений тела, разработанные для изучения бальных танцев, способствуют усвоению навыков развития танца из природных движений тела, ощущения музыки и ритма, распределения музыкального сопровождения во времени и пространстве для осмысления процесса безупречного движения; использование соматических практик в процессе деятельности профессиональных танцоров способствует формированию кинестетического осознания для воплощения высокого художественного уровня исполнения бальных танцев. Использование соматических практик в процессе обучения бальным танцам и профессиональной деятельности отечественных хореографов способствует формированию нового поколения танцоров, повышению уровня технического исполнения и артистизма.

Ключевые слова: соматические практики, бальная хореография, танец, кинестетические ощущения.

Pavlyuk Tetiana, Candidate of Arts, Kyiv National University of Culture and Arts

Somatic practices within modern ballroom choreography

The purpose of the article is to analyse the formation and development of somatic practices in the context of modern ballroom choreography. Methodology. The **methods of research** are an organic set of basic principles of analysis: objectivity, historicism, multifactor, systemicity, complexity, development and pluralism, and to achieve the goal, the following methods of scientific knowledge are used: problem-chronological, concrete historical, statistical, descriptive, logical-analytical. **Scientific novelty.** The analysis of the historical development of somatic practices in the USA was conducted, and their connection with modern and ballroom dances was explored; The main aspects of leading practices (Kinetic Awareness, Alexander Technique, DanceKinesis and TangoKinesis) are considered and analyzed in the context of the methodology of teaching choreographic disciplines for ballroom choreography students, improving the skills of ballroom dance teachers and professional dancers; the expediency of using somatic techniques, techniques and training in the field of study and professional activity in ballroom choreography was found. **Conclusions.** As a result of the analysis of the formation and development of somatic practices (kinetics, kinesthetics, ideokinez, etc.) in the context of modern ballroom choreography, it has been proved that: the benefits of somatic practices contributed to their massive popularization in the educational field on the scientific aspects of choreographic art in general and ballroom choreography in particular; techniques and techniques of thinking and body movements designed to study ballroom dances contribute to the acquisition of dance skills from natural body movements, the sensation of music and rhythm, the distribution of musical accompaniment in time and space to comprehend the process of impeccable movement; the use of somatic practices in the process of professional dancers contributes to the formation of kinesthetic awareness in order to implement a high artistic level of performance of ballroom dancing. In our opinion, the use of somatic practices in the training of ballroom dances and the professional activities of domestic choreographers will contribute to the formation of a new generation of dancers, raising the level of technical performance and artistry.

Key words: somatic practices, ballroom choreography, dance, kinesthetic sensations.

Актуальність теми дослідження. Кінетичні та кінестетичні танцювальні методики і тренінги, які виникли на основі розвитку сучасного танцю в США у другій половині ХХ ст., наразі широко використовуються і у процесі підготовки та підвищення кваліфікаційного рівня професійних виконавців бальних танців у багатьох країнах. Інноваційні соматичні практики, що акцентуються на осмисленні та реалізації танцюристами потенціалу у високомайстерних, навмисних, цілеспрямованих, змістовних та водночас природних рухах, спрямовані поліпшити продуктивність, динаміку та художній рівень виступів. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю висвітлення теми доцільності використання соматичних практик у процесі навчання бальним танцям та професійної діяльності вітчизняних хореографів, з метою формуванню нового покоління танцюристів, підвищенню рівня технічного виконання та артистизму.

Мета статті – аналіз формування та розвитку соматичних практик у контексті сучасної бальної хореографії.

Аналіз публікацій. Проблеми руху, як надзвичайно важливого, проте часто недооціненого та проігнорованого у деяких аспектах, елементу виконання у бальних танцях, на сучасному етапі знаходяться у полі зору багатьох зарубіжних науковців, у контексті дослідження впливу соматичних практик на діяльність танцюристів. Проте, на жаль, вітчизняні науковці присвятили вивченню даної

проблеми недостатньо уваги, а відтак тема і досі лишається мало вивченою – окремі аспекти соматички оглядово висвітлюють або побіжно згадують у публікаціях В. Клапчук, О. Присяжнук та К. Валівача ("Вплив спортивних бальних танців на рівень фізичного здоров'я підлітків середнього шкільного віку", 2012 р.), у контексті розробки для підлітків комплексу бальної хореографії з метою застосування для підвищення рівня соматичного здоров'я на заняттях спортивними бальними танцями; Н. Терещенко ("Бальні танці як спортивно-естетична діяльність та педагогічний процес", 2017 р.), визначаючи підхід до розуміння бального танцю як складної педагогічної діяльності, що поєднує риси спорту і мистецтва та ін. Тему доцільності впровадження соматичного навчання у професійну підготовку хореографа підіймає Н. Чілікіна ("Проблематика сучасної хореографічної освіти", 2015 р.), досліджуючи становлення науки хорології та розширення її сфери за рахунок інших наукових галузей. Відтак, проведений історіографічний аналіз засвідчує необхідність проведення мистецтвознавчого дослідження процесу формування та розвитку соматичних практик, кінетичних та кінестетичних танцювальних методик і тренінгів, у контексті сучасної бальної хореографії.

Виклад основного матеріалу. Танець (від давньонім. *danson* – розтягувати та санскрит. *tan* – напруга) як виконавське мистецтво будується на зміні м'язової напруги, завдяки якій виконавці виражають власну естетичну чуттєвість, пов'язаний з кінестетичними, емоційними та духовними аспектами людини. Відтак, в основі навчання та професійної діяльності танцюристів закладено вдосконалення м'язового зусилля – його ступінь, чуттєвість, точність, витонченість тощо, основою якого є техніка. Традиційно, різноманітні танцювальні техніки розвивалися на основі стилістичних переваг їх винахідників, проте на сучасному етапі, світова тенденція навчання перевищує межі формування танцюриста відповідно до стилю танців або певного набору нервово-м'язових структур. Замість того, щоб "правильно" виглядати при "правильному" виконанні рухів, танцюрист має навчитися рухатися від втіленого джерела, лишаючись повністю сприйнятливим та реагувати безпосередньо у момент руху. Подібні тенденції навчання звільняють від дотримання шаблонів або жорстких обмежень, сприяючи взаємодії думки, відчуття та дії. Поява соматичних методик та тренінгів у хореографічній практиці та освіті сприяє розвитку тенденції пошуку вільних, автономних способів рухатися [2, 39–58].

Головною метою соматички є підвищення якості рухів, стану тіла та образу життя. Переваги соматичних практик посприяли їх масовій популяризації в освітньому на науковому аспектах хореографічної діяльності. Варто зазначити, що до 70-х рр. ХХ ст. більшість танцюристів не включали методи соматичної практики у якість додаткового навчання, проте на сучасному етапі її включено у навчальні програми багатьох вищих мистецьких навчальних закладів, коледжів, шкіл та студій танцю у Північній Америці, Західній Європі та країнах Азіатсько-Тихоокеанського регіону.

Виникнення соматички, так званої терапії тіла, інтеграції тіла та розуму, осмислення рухів та їх утворення [3, 119–127], на думку багатьох вчених базується на філософському повстанні проти картезіанського дуалізму [8, 198]. Європейські піонери соматички Ф. Дельсар, Е. Жак-Делакроз та Б. Менсендик прагнули замінити звичну ідеологію жорсткої фізичної підготовки більш природним підходом, який заснований на прослуховуванні тілесних сигналів, які виникають при диханні, торканні або рухах. У 1976 р., Т. Ханна, відомий американський науковець, спеціаліст з методу М. Фельденкрайза, засновник Інституту соматичних досліджень, винайшов термін "соматика", що означає "тіло в його цілісності", який дав назву науковій галузі, що вивчає людське тіло та рухи, а також створив власну методику. За Т. Ханною, соматика вчить відчувати та осмислювати тіло зсередини. Соматика (від грец. *σῶμα* – тіло) – галузь знань, яка вивчає "соми", а саме тіла з позиції їх зовнішнього сприйняття (від першої особи), проте, є не лише сприйняттям живого тіла від першої особи, а його регуляцією від першої особи. Відтак, "сома" – єдність сенсомоторних функцій – свідомих, довільних функцій, засвоєних шляхом навчання та невивчених і мимовільних, які можуть бути включені до "вольової" системи шляхом вибіркового застосування свідомості, з метою виділення невивченої функції та навчання їй, шляхом включення цієї функції до процесу свідомої роботи сенсомоторної системи [7, 27].

У контексті впровадження соматички у хореографічні практики, величезну роль відіграла діяльність М. Майерс, яка на думку М. Едді "посприяла народженню науки і соматички танцю" [4, 9] – у 1980-х рр. нею були проведені майстер-класи з тілесної терапії під час Американського танцювального фестивалю в університеті Дюка, які надихнули багатьох провідних хореографів та викладачів танців, членів Міжнародної асоціації танцювальної науки та медицини і професійного танцювального товариства до наукової розробки соматичного навчання у контексті хореографічного мистецтва.

На думку М. Манджоні, існує історичний зв'язок між появою сучасного танцю та розвитком соматичних теорій і практик, оскільки щільно пов'язані – з'явилися одночасно і є формами тіла, які цінують всю людську істоту. Більше того, засновники сучасного танцювального руху – Ф. Дельсар, Е. Жак-Далькрроз, Р. Лабан, А. Дункан та М. Вігман зробили вагомий внесок у формування, а їх

послідовники – відомі американські танцюристи другої половини ХХ ст., розробили власні соматичні методики і тренінги, що посприяло розвитку даної галузі у хореографії [10, 27].

Так, наприклад, курс "Кінетична обізнаність" А. Халпрін, заснований на власному способі танцюристички створення рухів, посприяв розумінню меж тіла та реакцій, які організм робить, коли відбувається ініціація [12, 53]. За її словами, осмислення свого кінестетичного почуття має "особливий сенс для осмислення власного руху і співпереживання з іншими" [6, 33]. Створені нею групові вправи "Рухові ритуали", визначають спосіб переміщення тіл танцюристів у просторі та часі, а моделі рухів засновані на динамічних якостях, таких як качання, падіння, ходьба, біг, плазування, стрибки та різноманітні способи переміщення ваги. Програма "Планетарний танок" спрямована на концентрації рухів кожної частини тіла, "віддаливши його та зібравши" для переміщення у цілому.

Незалежний американський хореограф Н. Торф, яка стала відомою у 1970-х рр. завдяки виконанню мінімалістських танців та досліджень у сфері контактної імпровізації, розробила методику нервово-м'язової перепідготовки, яка включала репатріацію та реорганізацію тіла з метою концентрації уваги на творчій роботі на лікуванні від хронічних травм.

Дослідницею терапії та анатомії, аналітиком Інституту руху Лаван – Б.Б. Коен, було розроблено різноманітні танцювальні стилі, танцювальну терапію та методику руху і свідомості "Body-Mind Centering", яка посприяла розвитку подальших наукових розробок у галузі рухів, танцю, йоги, психотерапії тіла тощо.

Е. Саммерс було розроблено "Kinetic Awareness" – соматичну практику, яка сприяє дослідженню та розвитку унікальних здібностей рухатися, а також свідомого вибору фізичного добробуту, відповідно до якої, пропріоцепція (від лат. *proprius* – власний та *receptor* – приймаючий) – м'язове відчуття, відчуття положення частин власного тіла відносно один одного у просторі, тобто прослуховування сигналів власного тіла – ключова дія у стані руху та спокою. Дана практика розподілена на 5-ть етапів – від повільного, обережного руху однієї частини тіла, до більш складної координації швидкості, напруги та рівнів взаємодії. Варто зазначити, що "Kinetic Awareness" з часом стала головною танцювальною технікою компанії "Elaine Summers Dance & Film Co." та протягом останніх десятиліть є темою досліджень та розробок багатьох професійних хореографів, науковців та викладачів центру "Kinetic Awareness", а також основою навчальних програм департаментів танцю у вищих мистецьких навчальних закладах США та Європи [9].

Відомими є також і методики С. Фрейлі з танців глибинного руху; "Continuum Movement" Е. Конрад (соматичний експериментальний метод свідомого вивчення себе як частини біологічного й планетарного процесу); "Skinner Releasing Technique" Д. Скінера (використання природного положення тіла у неструктурованих, імпровізаційних рухах на основі образів, голосу, мови та музики у якості творчих стимулів) та ін.

Подальші розробки різноманітних методик використання соматичної свідомості у рухах (акторська майстерність, бойові мистецтва, фізичні вправи, фізіотерапія і танець), завдяки різноманітності тілесних, творчих та наукових професій посприяли формуванню міждисциплінарного характеру соматичної освіти.

У контексті танцю, соматичні практики сприяють отриманню хореографам можливості осмислити власні рухи, стати більш стійкими до навантажень, посилює якість виступів та допомагає виконавцям уникнути травмування, або швидко відновитися після них.

Подібний взаємообмін між хореографічною та соматичною практикою є безумовним та беззаперечним. Найвідоміші винахідники новітніх методик навчання танцю та тренінгів – Е. Вейхон (Ideokinesis) та Д. Скенлон (Alexander Technique) інтегрують соматичні дослідження у свою методику; С. Карцкаг також використовує Alexander Technique у власному оригінальному методі викладання хореографії і танцю; Т. Браун, активна поборниця методу контактної імпровізації (техніки, в якій збереження партнерами фізичного контакту дозволяє досліджувати та працювати з тілом в усіх аспектах рухів), засновниця одного з провідних колективів сучасного танцю – "Компанія Тріші Браун", під час тренінгів застосовувала методику Alexander Technique та Kinetic Awareness, розроблену Е. Саммерс.

У бальному танці величезне значення має контакт між партнерами. Більша частина відчуттів танцюристів з'являється через контакт – імпульс та зрушення ваги, тобто відчуття які також можна назвати кінестетичним усвідомленням. Танцювальна пара, як протиставлення двом окремим людям, які мають власну свободу та волю – це творча одиниця (окремі разом), зі спільним центром між ними, створивши який вони можуть відчувати зрушення ваги разом та рухатися єдиним імпульсним шляхом, який сприяє втіленню високого художнього рівня виконання бальних танців.

Елементи партнерства поєднуються для створення ефекту гештальта – погляд, дотик, зрушення ваги, імпульс та кінестетичне усвідомлення взаємодіють у відносинах між лідером та послідовником, як безумовне свідчення того, що хороший лідер є хорошим послідовником і створюють ідеальне танцювальне

партнерство, у якому танцюристи перебувають разом ("буття") і привносять своє "цілісне я" у єдиний танцювальний досвід. Поняття "буття" у даному випадку включає фізичний рівень і організацію, психічний стан та осмислення, а також взаємодію цих процесів з безпосереднім ментальним, географічним та емоційним середовищем; "цілісне я" – це досвід на танцювальному майданчику і поза ним, інтелект, емоції, індивідуальність тощо. Подібний підхід до партнерства, у контексті покращення емоційного та духовного зростання, орієнтованого на повноцінне та високопрофесійне творче вираження, відображає осмислення самовдосконалення, яке стало важливою частиною хореографічної культури на сучасному етапі.

Використання соматичних практик наразі є найбільш ефективним засобом досягнення індивідуального зростання та розвитку, а також підвищення якостей контакту між танцювальною парою. Наприклад, Alexander Technique – порівняно проста і практична методика, спрямована на покращення та зручності пересування, балансу, підтримки, гнучкості та координації, яка підвищує продуктивність, а відтак, формує важливі навички для виконання бальних танців. Ця техніка покращує та підвищує кінестетичну чуттєвість, пропонуючи виконавцю оволодіти живим і природним, а не жорстким контролем, завдяки якому використання частин тіла покращується шляхом покращення використання усього тіла; танцюристи отримують можливість рухатися з більшою легкістю та рівновагою, незалежно від стилів руху.

До трьох основних етапів координації навчання (з 29), які були розроблені австралійським актором Ф.М. Александером (F.M. Alexander) належать: "The Beginnings of Means-Whereby" (початок засобів за допомогою яких), "The Beginnings of Inhibition" (початок гальмування) та "Beginning to Explore Direction" (початок вивчення напрямку) [11, 24–38]. Перший етап пробуджує кінестетичний імпульс, другий – позначає його дію, а третій – задає напрямок.

Під час етапу "The Beginnings of Means-Whereby" танцюристи звертають увагу на власне "Я" під час руху, тобто при виконанні або вивченні рухів сам процес має пріоритет над кінцевим результатом. Концентрація танцюристів на усвідомленні змінних відношень тіла в русі, а не лише на кроках та позиціях, сприяє звільненню самих рухів.

"The Beginnings of Inhibition" – процес, який сприяє легким, природним рухам. Використовуючи гальмування, танцюристи вчаться розрізняти звичні, невідомі рухи та осмислюють робити їх чи ні. Даний етап дозволяє сконцентрувати увагу "рухомому Я", не втручаючись у невідомі закони координації, а також відновити кінестетичне відчуття, якщо воно було зменшено через втому під час репетиційного процесу.

Заключним етапом підготовки є "Beginning to Explore Direction", який дозволяє стати повністю зовнішньо виразними, чітко виконувати намічені рухи. Танцюристи чудово знають напрям власної архітектури тіла, мають сформовану глибоку кінестетичну оцінку внутрішніх напрямків рухів та орієнтацію – зв'язок з простором, як потужне середовище, в якому можна танцювати.

На сучасному етапі Alexander Technique у підготовці танцюристів представлена багатьма курсами у навчальній програмі вищих мистецьких навчальних закладів на міжнародному рівні (наприклад, у Бостонській консерваторії музики і танцю, департаменті театру та танцю університету Калорадо, департаментів танцю в університетах Іллінойса, Вісконсіна та деяких коледжах), а окремі з них є невідомою частиною вимог до ступеня Бакалавр (Bachelor of Dance) та Магістр (Master's of Dance).

Всесвітньо відомими програмами атестації вчителів бальних танців та навчання студентів-хореографів у багатьох провідних вищих мистецьких навчальних закладах США є також "DanceKinesis" та "TangoKinesis" розроблені П. С. Томасом (Percell Rivere St Thomass) – членом Національної асоціації вчителів танців Америки (National Dance Teachers Association of America (NDTA) [1], які засновані на кінезіології – вивченні м'язових рухів у часі та просторі.

Програма "Dance Kinesis: the missing dimension in Ballroom and Latin dance", яка складається з 17-ти тематичних підрозділів та вправ для початківців (триває до 18-ти місяців з розрахунку 2–3 рази на тиждень) і 8-ми курсів для професійних танцюристів (8–10 місяців), заснована на поєднанні бального, латинського, класичного та бродвейського джазового танцю.

П. С. Томас підкреслює, що танець – це не вираження запропонованих схем кроків та фігур, а форма природного руху, заданого певним ритмом, часом та стилем. Особливістю програми мислення та рухів тіла, спеціально розробленої для вивчення бальних і латинських танців, є сприяння засвоєнню навичок розвитку танцю з природних рухів тіла. Варто зазначити, що декілька курсів програми безпосередньо спрямовані на вироблення навичок слухати музику і розуміти ритми, розподіляти музику у часі та просторі для осмислення процесу бездоганного руху [5].

Програма "TangoKinesis: The Missing Dimension in Dancing Tango" заснована на автентичному стилі танго "Nacional Acedemia de Tango", "Escuela de Tango Argentina" та елементів тренінгу "Dance Kinesis".

Наразі програма "Dance Kinesis" викладається також і у форматі семінарських та групових занять по всьому світу, що безумовно є свідченням популяризації залучення соматичних практик у бальну хореографію.

Наукова новизна. Проведено аналіз історичного розвитку соматичних практик у США та досліджено їх зв'язок з сучасними та бальними танцями; розглянуто та проаналізовано головні аспекти провідних практик (Kinetic Awareness, Alexander Technique, DanceKinesis та TangoKinesis) у контексті методики викладання хореографічних дисциплін для студентів бальної хореографії та підвищення кваліфікаційного рівня викладачів бальних танців, професійних танцюристів; виявлено доцільність застосування соматичних методик, технік і тренінгів у навчанні та професійній діяльності в бальній хореографії.

Висновки. Внаслідок проведеного аналізу формування та розвитку соматичних практик (кінетики, кінестетики, ідеокінезу та ін.) у контексті сучасної бальної хореографії, доведено, що переваги соматичних практик посприяли їх масовій популяризації в освітньому на науковому аспектах хореографічного мистецтва загалом та бальної хореографії зокрема; методики і техніки мислення і рухів тіла, розроблені для вивчення бальних танців, сприяють засвоєнню навичок розвитку танцю з природних рухів тіла, відчуття музики і ритму, розподілення музичного супроводу у часі та просторі для осмислення процесу бездоганного руху; використання соматичних практик у процесі діяльності професійних танцюристів сприяє формуванню кінестетичного усвідомлення задля втілення високого художнього рівня виконання бальних танців. На нашу думку, використання соматичних практик у процесі навчання бальним танцям та професійній діяльності вітчизняних хореографів посприяє формуванню нового покоління танцюристів, підвищенню рівня технічного виконання та артистизму.

Література

1. All Members Directory. National Dance Teachers Association of America (NDTA). URL : <http://www.nationaldanceteachers.org>.
2. Batson G. Stretching technique: A somatic learning model. Training purposively. Impulse. 1994. № 2. pp. 39–58.
3. Eddy M. Dance and somatic inquiry in studios and community dance programs. Journal of Dance Education. 2002. № 2. pp. 119–127.
4. Eddy M. A brief history of somatic practices and dance: historical development of the field of somatic education and its relationship to dance. Journal of Dance and Somatic Practices. 2009. Vol. 1. № 1. pp. 5–27.
5. FAQ. Dance Kinesis : веб-сайт. URL : <https://www.dancekinesis.com>.
6. Halprin A. Moving Toward Life : Five Decades of Transformational Dance. Middletown : Wesleyan University Press, 1995. 274 pp.
7. Hanna T. Bodies in Revolt: A Primer in Somatic Thinking. New York: Holt Reinhart; 1970. 308 pp.
8. Hanna T. The Body of Life. New York: Alfred A.e Knopf, Inc., 1980. 193 p.
9. Kinetic Awareness. Encyclopedia. Nation Master. URL : <http://www.statemaster.com>.
10. Mangione M. The origins and evolution of somatics interviews with five significant contributors to the field. Doctoral dissertation. Columbus, Ohio : The Ohio State University, 1993. 321 pp.
11. Richmond P. The Alexander Technique and dance training. Impulse. 1994. № 2. pp. 24–38.
12. Ross J. Anna Halprin: Experience as Dance. Berkeley : University of California Press, 2007. 445 pp.

References

1. All Members Directory. National Dance Teachers Association of America (NDTA). Retrieved from : <http://www.nationaldanceteachers.org> [in English].
2. Batson, G. (1994). Stretching technique: A somatic learning model. Training purposively. Impulse, 2, 39–58 [in English].
3. Eddy, M. (2002). Dance and somatic inquiry in studios and community dance programs. Journal of Dance Education, 2, 119–127 [in English].
4. Eddy, M. (2009). A brief history of somatic practices and dance: historical development of the field of somatic education and its relationship to dance. Journal of Dance and Somatic Practices, 1, 5–27 [in English].
5. FAQ. Dance Kinesis. Retrieved from : <https://www.dancekinesis.com> [in English].
6. Halprin, A. (1995). Moving Toward Life : Five Decades of Transformational Dance. Middletown : Wesleyan University Press [in English].
7. Hanna, T. (1970). Bodies in Revolt : A Primer in Somatic Thinking. New York : Holt Reinhart [in English].
8. Hanna, T. (1980). The Body of Life. New York: Alfred A.e Knopf, Inc. [in English].
9. Kinetic Awareness. Encyclopedia. Nation Master. Retrieved from : <http://www.statemaster.com> [in English].
10. Mangione, M. (1993). The origins and evolution of somatics interviews with five significant contributors to the field. Doctoral dissertation. Columbus, Ohio : The Ohio State University [in English].
11. Richmond, P. (1994). The Alexander Technique and dance training. Impulse, 2, 24–38 [in English].
12. Ross, J. Anna Halprin : Experience as Dance. Berkeley : University of California Press [in English].

Стаття надійшла до редакції 29.04.2018 р.